

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: A trónörökös egyórai pesti időzése.

Forrás: Alkatmány

Bp.

1915 I. 24

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

T

92

Hely

Károly F. F. trónörökös

"1915"

Helyszám

A trónörökös egyórai budapesti időzése.

— Elmondja egy szemtanu. —

A háboru kitörése óta napról-napra hallunk hírt Károly Ferenc József trónörököséről, aki itt is, ott is megjelenik a katonák között és kedves közvetlenséggel bátorítja a csatateren vitézül küzdő harcosainkat. Még élénk emlékezetében élnek mindenkinek azok az órák, amelyeket az ifju trónörökös nejevel együtt augusztus hóban a magyar fővárosban töltött. Arról azonban vajmi kevesen tudnak, hogy a trónörökös inkognitóban azóta is megfordult Budapesten. Mindössze egy órát töltött itt Budapesten és tartózkodásáról az egyik szemtanu a következőkben számol be a *Magyar Kurír* útján:

A mult év szeptember 4-én délben hangos éljenzés verte fel a különben csendes Vár utcáit. Az éljen annak a négy turaautónak szólt, amely a Disz-térre fordult be. Nem is annyira az autóknak, mint inkább a bennük ülőknek volt szánva az ovóció, mert az első autóból két snájdig katonatiszt szállott ki, akiknek egyike a trónörökös, a másik pedig szárnysegédje, herceg *Lichsteinstein* Ede volt. A második autóból négy tiszt szállt ki, közöttük gróf *Batthyány* Gyula honvédhuszár-főhadnagy, herceg *Lobkovitz* vezérőrnagy, kamarai előljáró és von der *Straaten* gróf százados. A harmadik autó utasa herceg *Lynar* Ernő német százados és két magyar vezérkari tiszt

volt. Az üres autók a szomszédos utcában állottak félre, ahol benzint vettek magukhoz, az utasok pedig betértek az Endrényi-féle vendéglőbe. Ez az étterem a szomszédságában van a Vörös Kereszt Egylet központi épületének s mivel délben a helyiségnek minden zuga el volt foglalva, az illusztris társaság letelepedett a Bástya-sétányra néző és csak részben elfoglalt hosszú sarokasztalhoz. Az étterem közönsége rögtön felismerte az ifju trónörökös, akit felállással üdvözölt. A trónörökös, a fogásra akasztván kabátját s kardját, minden ceremónia nélkül magyarul az étlapot kérte s kijelölvén hogy mit szolgáljanak fel neki, átnyújtotta azt a kíséretében lévő uraknak.

A társaság ebédje három fogásból állott, amit nagyobbára magyar nyelven folytatott diskurzus közben feszelen és derült kedéllyel fogyasztottak el. A turóscsuszánál a trónörökös a rendnél nagyobb adagot kért, mert — így mondtotta a pincérnek — az neki kedvelt étele.

Az étkezés befejeztével a trónörökös magához intette a trafikos gyereket, akitől egy esomó egyiptomi ciggarettát vásárolt és egy ropogós huszkoronással fizetett.

A trónörökös asztala mellett ebédelt három vöröskeresztes hölgy társaságában a budapesti bankár. A társaság hamarosan fölalta magát és a kis trafikosfiu képeslapkészletéből megvásárolta mindazokat a kártyákat, amelyeken *Károly Ferenc József* trónörökös képe diszelgett s alig néhány pillanattal utóbb a képeslapok mind-egyikén ott ékeskedett már trónörökösünk saját kezű magyar autogrammjá is ilyképpen: *Károly fg.*

Amikor a trónörökös az összes képeslapokat aláírta, fölkelte asztalától és személyesen nyújtotta át az aláírt kártyákat a

társaságnak, melynek tagjai a boldogságtól ragyogó arccal mondtak köszönetet a főhercegnek e kegyért. A trónörökös azután elbeszélte a társaság tagjainak, hogy kíséretével utban van az orosz határ felé, ahol eddig három sógora küzd vitézül az ellenség ellen, névszerint *Félix* herceg a dragonyosoknál, *Eliás* herceg a vezérkarnál és *René* herceg az önkéntes automobilcsapatnál, míg másik két sógora a genfi Vörös Kereszt Egyletnél tevékenykedik. Ezek elbeszélése után e szavakkal vett búcsut a trónörökös az urinóktól:

— Önöknek hölgyeim a lelkesedés növelésében elől kell járniok és miként Istenben, ugy kell hinnök azokban, akik odafent száz-ezrével harcolnak mindnyájunk édes hazájáért és dicsőn uralkodó királyunkért. Mindig gondoljanak azokra, kik északon és délen

harcolnak és viseljek gondját azoknak, akik az önök gyengéd kezei közé visszakerülnek. Rendületlenül érezni, munkálkodni és küzdeni kell önöknek hölgyeim, érettünk: katonáinkért! Bizom az oroszok feletti győzelmünkben és remélem, hogy győzelmes harcainkból visszakerülve, boldogan és zavartalanul fogok újból szép napokat tölthetni szeretett magyar fővárosunkban.

A trónörökös erre meleg kézszorítással vett búcsut a társaság minden egyes tagjától, majd a vendégsereg lelkes éljenzése közben autójába szállott és folytatta útját a galíciai határ felé, ahol — miként azt hivatalosan már több ízben jelentették, — napról-napra megjelenik harcosaink körében a fronton és órákon át időzik közöttük, lelkesítve és buzdítva csapatainkat.

A trónörökös itt időzése alatt történt egy-két epizódnak is szemtanuja volt informálónk, aki ezekről a következőkben számol be :

Virágért vasat.

A Disz-tér 8. sz. alatt levő virágüzletnek tulajdonosnője valahogyan tudomást szerzett arról, hogy a közeli vendéglőben ebédel a monarchia jövődó ura. Nosza gyorsan egy nemzetiszínű szalaggal díszített pompás csokrot helyeztetett a fenséges vendég asztalára. A csokorból a trónörökös egy piros rózsát tűzött gomblyukába, a csokor szalagjával pedig kardja markolatát kötötte át és eltávozása előtt egy bájos mosoly kíséretében a tőszomszédságában ebédelő társaság hölgytagjainak ajánlotta fel az egész csokrot, melyet a hölgyek csak azzal a feltétellel voltak hajlandók elfogadni, ha azt nyomban valamely figyelmességgel vizsgálhatják. Amidőn erre megnyerték a magas engedélyt, V. Gilda bárókisasszony vasgyűrűjét nyújtotta át a trónörökösnek, melyet a fenség jobb kezének kisujjára huzott és miként azt herceg Lichtenstein az északi harcétéről egyik budapesti főuri barátjának a Nemzeti Kaszinóba küldött tábori levelezőlapján írja, mindmáig visel.

Mit ér egy autogrammos képslap ?

A trónörökös magyar autogrammjával ellátott képslapok közül az osztrák császárvárosban tartózkodó Sz. Eliette grófkisasszony a fent említett budapesti bankártól 2000 koronáért váltott egyet magához, amely összegből 1000 korona az Osztrák Vörös Kereszt Egylet javára, 1000 korona pedig a bécsi hadbavonultak magyar családtagjainak felsegélyezésére fordítatott.

Az arany cigarettaszelence.

A trónörökös nemes gondolkozását jellemzi az alábbi eset is, amelynek ez alkalommal szintén tanuja volt e sorok közlője :

Mikor az illusztris vendégek megérkeztek, társaságukban volt egy jeles fiatal festőművészünk, akinek a fáma már hetekkel ezelőtt holt hírét költötte. Ez epizódok közlője evvel a kérdéssel üdvözölte a fiatal mestert :

— Tényleg élni méltóztatik ?

A kedvelt festőművész erre elmondotta, hogy nemcsak él, hanem jól él és a háboru kitörése óta szolgálja tudásával, egész szívével a trónörököst, mint a világ legkedvesebb gazdáját.

Amikor a festőművész kezét fogott a kérdezővel, ez utóbbinak föltűnt, hogy az ifju mester kezének egyik ujján lévő vasgyűrű formája eltér a mi vasgyűrűinktől. Amikor ezt a gyűrűt jobban szemügyre vette, látta, hogy ezen ez a német fölírás olvasható : «Ich gab Gold, bekam Eisen.» (Aranyat adtam, vasat kaptam.)

A mester látván, hogy a kérdező csodálkozva

néz a gyűrűt, ennek eredetéről a következő fölvilágosítással szolgált :

— Bécsben az Arany-alap Liga már aug. 2-án kezdte volt meg hazafias működését. Nagyanyám a Wiener Zeitungból értesülvén a mozgalomról, néhai nagyatyámtól, a szabadságharc vértanujától ereklyeként megmaradt, kegyelettel őrzött és családi cimereinkkel is ellátott egyik arany cigarettatárcát küldötte be a ligának. A szivartárcán gyémánttal ékesítetten van kivésve ez az évszám : 1848. Ebben az évben kapta ugyanis születésnapján ajándékkul a tárcát boldogult nagyatyám. Az Alap vezetőségét nagyanyám kísérelő levélben arra kérte, szolgáltatnának ki az adomány ellené-

ben unokájának egy vasgyűrűt. Az Alap vezetősége erre a gyűrű átadása céljából levélben kéretett engem magához. Hogy, hogy nem, ez a levél Fenséges Uram kezei közé került, aki telefonon nyomban személyesen intézkedett az Alap vezetőségénél, hogy a Budapestről küldött arany cigarettatárcát semmi körülmények között be ne olvassák, hanem további rendelkezéséig őrizzék meg.

— Másnap a főherceg maga mellé vett engem, beültetett autójába és együttesen hajtattunk el az Alap központi irodájába. Ott aztán saját arany cigarettatárcáját visszahagyva, a nagyanyám által beküldött levelet és a családi cimereinkkel díszített cigarettatárcát magához vette és az ott fölhalmozott vasgyűrűkből ezt, amelyet az ujjamon lát, kiválasztotta és nekem nyújtotta át. Hazaérve, megkért engem a Fenséges Ur, eszközölném ki e cseréhez nagyanyám utólagos jóváhagyását is. Mi sem természetesebb, minthogy a jóváhagyás 24 órán belül táviratilag megérkezett címre. Fenséges Uram azóta ezt a boldogult nagyatyámtól ereklyeként viszszamaradt cigarettatárcát hordja, én pedig büszkén viselem a reám nézve annyira becses ajándékot : ezt a vasgyűrűt.